

[Baunsgaard.]

til at forestille mig, at vi skulle kunne fratage det grundlag, som regeringen har arbejdet på, det hidtidige grundlag, at vor tilslutning må ske sammen med England.

Hvad de øvrige udenrigspolitiske spørgsmål angår, vil jeg gerne takke udenrigsministeren for den, synes jeg, klare fremstilling, udenrigsministeren gav af de problemer, som den kinesiske atombombe medfører. Der er næppe nogen, der er i tvivl om, at de hidtidige atommagter, specielt selvfølgelig USA og Sovjetunionen, er så uendelig meget længere fremme, at det må være rigtigt at mene, at der ikke kan være nogen umiddelbar militær betydning i en enkelt kinesisk bombe. Men derimod — sagde udenrigsministeren — er der en politisk betydning, og deri er jeg enig. Jeg synes, at vi virkelig her må føle, at intet land er så lille, at man ikke skal forsøge på at vurdere for sit vedkommende den indflydelse, denne politiske betydning kan få på vore handlinger. Jeg synes, at vi også i vore overvejelser om de udenrigspolitiske følger af den kinesiske atombombe må notere, at der er lande i den kommunistiske verden, der åbent har udtalt sig imod den kinesiske atombombe. Hvis vi nemlig ikke virkelig forsøger at vurdere, hvad der kan ligge bag en så åbenlys demonstration, når sagen ses i forbindelse med magtskiftet i Sovjetunionen, over for muligheden for at bevare aftalen om atomprøvestoppet, kan det være, at vi her ikke har de gode forudsætninger, vi bør have for at tage vor egen stilling til atomspørgsmalet.

Dér må jeg sige til den højtærede udenrigsminister, som jeg sagde det i min første tale, at den højtærede udenrigsminister har ikke ret i, at det er en klar udtalelse, åbningstalen indeholder om Danmarks atompolitik. Nu hævder udenrigsministeren, at vi står i vore NATO-forhold ikke over for nogen aktuel sag, der foreligger ingen planer om multilaterale atomstyrker. Nej, det er rigtigt, for så vidt udenrigsministeren med en plan mener, at der skal

foreligge et konkret forslag i NATO. Men der er nu alligevel meget, som tyder på, at der i hvert fald hos andre lande inden for NATO er en følelse af, at man står over for noget nyt, man skal tage stilling til; og derfor må jeg gentage over for regeringen, at det ikke er noget svar at give på et spørgsmål om, hvilke overvejelser man har gjort sig over for denne nye tanke, at svare, at ens stilling til alle andre problemer er uforandret. Det er intet svar på spørgsmålet om, hvilken stilling man vil tage til et nyt problem, i øvrigt at fortælle, at på alle andre områder har man den stilling, man hele tiden har haft. Man må tage stilling til det nye.

Nu siger udenrigsministeren, at man kan jo ikke sådan tage stilling til tanker. Hvorfor kan nu udenrigsministeren ikke det? Jeg forstår ikke helt — men det er jo heller ikke andre beskåret til bunds at forstå andre menneskers psyke — hvordan denne passive holdning kan passes ind i udenrigsministerens almindelige dynamiske temperament. Så vidt jeg ved, foreligger der jo heller ingen planer om en ny stilling for Danmark i markedsdebatten, men jeg har aldrig haft nogen fornemmelse af, at denne manglende plan, som vi konkret skal tage stilling til, har fået udenrigsministeren til at afholde sig fra at arbejde med markedsproblemerne. Jeg havde heller ingen fornemmelse af, at da udenrigsministeren tog sit initiativ — i øvrigt et højst anerkendelsesværdigt initiativ — i Sydafrikaproblemet, at der forelå en plan, Danmark skulle tage stilling til. Jeg har tværtimod forstået, at det, der vakte opmærksomhed også i andre lande, var, at den højtærede udenrigsminister selv kom med tanker.

Hvad er da forklaringen på, at udenrigsministeren vil tage en helt anden stilling her? Den aktive holdning, som regeringen har indtaget i markedspolitikken, hvorfor skal den ikke indtages her? Jeg er ked af at måtte sige det, så det måske kan komme til at lyde lidt for hårdt, men jeg må sige, at dansk udenrigspolitik ikke kan reduceres